

Albín Bagin 1939 – 1982

30. novembra 2009 sa v Ústave slovenskej literatúry SAV konal vedecký seminár pri príležitosti nedožitého životného jubilea PhDr. Albína Bagina, CSc. Bolo to štvrté podujatie v rámci cyklu **Pamäť literárnej vedy**, ktorý ústav organizuje od roku 2008 v spolupráci s občianskym združením Lector Benevolus. Jeho cieľom je pripomínať si dielo významných literárnych vedcov, ktorí svojimi individuálnymi tvorivými výkonmi formovali a dodnes formujú slovenskú literárnu vedu. Vedecký seminár bol podporený grantom Ministerstva kultúry SR.

Albín Bagin (19. 12. 1939 – 15. 1. 1982), literárny vedec a kritik, esejista, editor, vysokoškolský pedagóg, bol významnou osobnosťou slovenskej literárnej vedy a literárnej kritiky od druhej polovice šesťdesiatych rokov 20. storočia. Vo svojich kritických, literárno-historických i teoretických textoch vyslovil množstvo zistení trvalej poznávacej hodnoty: jeho kritické, analyticko-interpretčné i teoretické práce o slovenskej literatúre 19. a najmä 20. storočia patria dnes – rovnako ako v čase svojho vzniku – medzi základné a kľúčové príspevky k sledovaniu dejinnej vývinovej línie slovenskej literatúry daného obdobia.

Súvislú líniu predčasne ukončeného diela Albína Bagina predstavuje rad jeho kníh: *Priestory textu* (1971), *Literatúra v premenách času* (1978), *Obrazy a myšlienky* (spolu s Jánom Števčekom, 1979), *Literárne etudy* (1979), *Vitalita slovesnej tvorby* (1982), *Traja majstri* (1982 – Flaubert, Čechov, Mann) a posmrtné vydaný výber *Hľadanie hodnôt* (1986, editor Rudolf Chmel). Z kníh i z časopisecky uverejnených kritik, štúdií a článkov vystupujú do popredia základné vlastnosti Baginovho prístupu: na jednej strane samozrejmosť kultúrnosti a citlivosti a na strane druhej vecnosť, presnosť, systematickosť. Obvyklé u neho je tiež celistvé stanovisko odstupu a hľadanie hodnôt. V súhrne týchto kvalít má dielo Albína Bagina osobitný význam v kontexte vývinu slovenskej literárnej vedy a kritiky.

Albín Bagin rozdeľoval svoje tvorivé aktivity medzi písanie o literatúre a jej pedagogický výklad. Jeho prístup v oboch oblastiach sa vždy vyznačoval precíznou analýzou, kritickou reflexiou a erudovanou argumentáciou. Jeho tvorivé gesto ukazovalo cestu vnímaného a hlbokého uchopovania problémov modernej slovenskej literatúry.

Ján Zambor dal v roku 2002 svojmu spomienkovému článku na Albína Bagina názov *Dobry duch literárnej kritiky Albín Bagin*. Skladajúc obraz Albína Bagina z rozprávání priateľov, kolegov a známych, ktorí mali možnosť stretať sa s ním, vychádza táto charakteristika ako skutočne veľmi výstižná: *Dobry duch Albín Bagin v mnohom ovplyvnil svojich súčasníkov i nasledovníkov. Práve z toho dôvodu bol vedecký seminár – ponímaný ako možnosť obzrieť sa späť a súčasne pozrieť sa v nových, aktuálnych pohľadoch na témy, ktorými sa svojho času zaoberal aj Albín Bagin – venovaný jeho pamiatke.*

Dana Hučková